

AD CARDINALITIAM:

478

QVAESTIO MEDICA MATVTINIS AGITANDA DISPUTATIONIBVS, IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XXVII. FEBRVARII, MAGISTRO IACOBO COVSINOT DOCTORE MEDICO MODERATORE.

An plenir diata securior?

NT extrema gaudij luctus occupat, sic extremum vitæ mors: illa inclusu intus cœlesti calore, qui in animalibus viget zoophytis, imò & stirpibus nititur, consistit: feruatur huius solius beneficio alimentum analogum, aliàs contrarium, fortean venenum viuens trahit, immutat, conficit, assimilat, illo nutritur, vegetat. Atque per præsentem calorem stat effulgéntem vita; sic illo absente cadit & extinguitur, statimque mors aduenit, naturæ terror & hostis. Periret tamen & citè in tenues auras euanesceret vita fons & dator, nisi æthereus ille ros oleosus & pinguis, visuque imperceptibilis, in partum similarium substantiam infertus cum suo lentore aleret, & ab interitu vindicaret: vnde ille quasi vita faber & opifex; iste illius custos patrèque nutritius, & causa nis μεροβούτης ή βεργουτης.

NATVM ergo in viuente, tam quod, quam in quo vita principium, innatum & eiusdem vita desiderium. Vnde homo ab ipso ortu ~~ad~~ nascitur, vescitur, bibit, conficit, excernit, familiare appetit, cateraq. nutritionis exercet & obit munia, quibus vitam, cœlesti illud benignè parentis minus, tucatur, quod afflumto per os & gulam conuenientes tritâsq. vias, imò & infuetas, anum, nares, totamque cutim, sed præcipue umbilico gestantis superpositam, perficit alimento: sine quo quis bene sensatus vita ultra septimum ad summum vnde in diem prorogari posse pronunciet: sic primigenia illa & innata ab ortu humiditas facile dissipabilis, nullaque arte in perpetuum proroganda, aduentitia indiget farta; ideoque nouum, frequens, familiare, simile exhibendum pabulum, ne tam cito ab ingnito calore exhausturiatur.

NEC necessarium ad vitam alimentum, sed in illo exhibendo, Deus bone! quot conditiones? quot leges? quantitatis & qualitatis serra-ndæ ratio & mensura, etatis, temperamenti, tempestatis, sexus, regionis, coluetudinis. At præ omnibus maxima est sanitatis, aut morbi prærogativa: in illa crassior, plenior; in iostentior, pectori seruanda. Ideæ verò morborum & morbi temporum & naturæ agrotantium indicatio, penitusque disquirenda. Quibus omnibus sua proporcio & tonus, quem ultra citraq; nequit consistere rectum. Nam in tenui vietu, ut in pleniore, tyrobie delinquitur. A ciborum copiosiore farragine impediuntur morborum expeditus & levatus: sed ab inedia mirum in modum ægti vires labefactantur & exoluuntur.

NOBIS illis legibus varijs introduceti sunt cibi assumendi tam ab ægris quam à sanis diorismi. Nonnulli pleniore, alij tenuiore indigent diæta. Meridionalis plage accolæ septentrionalibus in diem facilius ferunt: etate feruidores exfuccis senibus & maturis viri, ut melancholicæ pituitosis voradores: quibus pinguis aqualiculus propenso sexquipedæ extat, gracilibus minus famelici. Contrà verò hyemal tempore, quo ventres calidores, quam verno (quo prudens cluiales ferias indixit Ecclesia) copiosioris cibi necessitas. Ab iisdem legibus, pro varia diæta, ciborum temperie, tenuitate, crassitie, vtendi modo, coloris, temperamenti, & morum diuerfitas: nam viuidiore cutis coloris decorantur, statura proceriore, corpore magis carnosò ornantur, tempore item magis ad calorem inclinante, moribus & dulcioribus & humanioribus ~~πλευραῖς~~: contrà verò coloris subnigro, tempore melanocholico, solitudinarij, & moribus amarulentioribus ~~πλευραῖς~~ prædicti conspiuntur.

NEC aliunde periculi & securitatis morborum differentia: periculosi à plenitudine; periculosiores ab inanitione, hinc ~~σκέψις τεῦται~~, ~~τεῦται~~, ~~τεῦται~~. Nam & aqua aliquo inter alimenta numero reponenda, & panis lotus, & tremor hordei, & Hippocratis ptisana & pices faxatiles, & fructus horatij, & vinum oligophorum in tenui vietu plus minus numerabuntur; Imò & carnium leuiter elixarum iufula, ipsaque gelatina nobis seprætrionalibus largiori vietu affueris, qua & similia chronicis affectionibus, imò & acutis, primis morbi tempori plenijs concedentur. Contrà vero parcius in statu, aut accedente crysi, tum naturâ morbi excretionem fatagente: ægris diæta præscribetur. Quamuis & tum, & toto morbi decursu, securius sit ægrum pleniori vietu alere, quam in tenui vietu aliquod erratum commisisse.

Ergo plenior diæta securior.

Afferebat Lutetiæ Gulielmus de la Claye Gisortianus, A. R. S. M. DC. XIV.